

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2016/17:33

Fredagen den 21 april

§ 1 Allmänna frågor – sammanhållning

Statsrådet Sven-Erik Bucht

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 16 november 2016

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor – sammanhållning den 25 april 2017

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon! EU-nämnden har sammanträde. I dag ska vi ha en del samråd, men först ska vi öppna mötet.

Vi har en punkt som gäller närvaro. Mia Hedelius, anställd vid riksdagsförvaltningen, vill närvara under den första samrådspunkten. Det är kommunikationsavdelningen som, liksom vid tidigare möten, vill vara här att bekanta sig med vår verksamhet.

Är det okej att vi gör så? Jag finner att svaret är ja.

Vi välkomnar statsrådet Sven-Erik Bucht, som är här för samordningsdelarna av EU-politiken. Vi börjar som vanligt med en återrapport från det senaste sådana rådsmötet, som hölls den 16 november. Har ministern något att anföra utöver de skriftliga anteckningarna?

Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Nej, fru ordförande, jag har ingenting att tillägga utöver det som är utskickat.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att nämndens ledamöter inte har några frågor eller synpunkter när det gäller återrapporten. Vi lägger den till handlingarna.

Vi går vidare till information och samråd inför rådsmötet den 25 april. Dagordningspunkt 1 är en informationspunkt om förändringar av Europaparlamentets och rådets så kallade omnibusförordning, som handlar om gemensamma bestämmelser för de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Den första punkten gäller ändringar av förordningen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Ordförandeskapet kommer här att informera om den fortsatta hanteringen av det ändringsförslag som diskuterats.

Det handlar om förenklingar för stödmottagare, främst ökade möjligheter att använda schabloner och klumpsummor, vilket minskar behovet av kvittoredovisning.

När det gäller regelverket för finansiella instrument har förslagen syftat till att göra det möjligt att kombinera medlen mellan olika fonder och instrument.

Detta är som sagt bara en informationspunkt. Ordförandeskapet förväntas redovisa hur förslaget kommer att tas vidare.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Jag finner att nämndens ledamöter inte har några frågor eller synpunkter.

Vi går vidare till dagordningspunkt 2, som rör diskussion och beslut om att föra sammanhållningspolitiken närmare våra medborgare – jag antar att det är medborgarna i EU:s medlemsländer som avses.

Anf. 6 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Här handlar det om att göra sammanhållningspolitiken mer effektiv, relevant och synlig. Förslag till rådsslutsatser på detta tema har tagits fram. De handlar bland annat om behovet av att tydligt visa på och kommunicera de resultat som uppnås. Vidare pekar de på behovet av förenklingar av systemet i framtiden, en diskussion som den svenska regeringen välkomnar.

I slutsatserna lyfts också fram att det även i framtiden kommer att vara viktigt att sammanhållningspolitiken är flexibel och anpassas till nya utmaningar.

Samfällt pekas på behovet av att kommissionens förslag till inriktning för nästa programperiod kommer så snart som möjligt, för att undvika förseningar i framtiden.

Regeringen anser att förslagen till slutsatser är balanserade och kan stödja dessa.

Anf. 7 HANS ROTHENBERG (M):

Det är bara att hålla med om att de här resultaten måste kommuniceras, men det ska också göras på ett transparent sätt. Jag vill upprepa det som sas i näringsutskottet i går: Det är inte bara de goda resultaten som måste kommuniceras. För att dessa programs trovärdighet ska landa hos medborgarna är det viktigt att även misslyckanden sätts under lupp och visas upp.

Jag hoppas att ministern tar med sig detta medskick i det vidare arbetet.

Anf. 8 TINA ACKETOFT (L):

Tack för redogörelsen!

Naturligtvis är det viktigt att problemen redovisas, men det är också viktigt – speciellt i dessa tider, tror jag – att vi visar på de goda saker som EU tillför.

Jag tror och hoppas att den svenska regeringen även fortsättningsvis har som hållning att visa på de goda exempel och alla de goda erfaren-

Anf. 9 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Vi delar den syn som framfördes om att man bör kommunicera hela sammanhållningspolitikens följder och effekter. Vi tycker att sammanhållningspolitiken är onödig och överflödigt. Den står för en tredjedel av den budget som sätts för EU varje år, vilket innebär väldigt stora summor. Detta medför att Sverige, som är en av de största nettobidragsgivarna, betalar massor med pengar till EU-projekt.

Om man ska kommunicera ut vad det här leder till kräver vi från Sverigedemokraternas sida att man tydligt redogör för vad det innebär. Vad innebär det till exempel för de svenska medborgarna i form av EU-avgift eller konsekvenser i allmänhet? Vi nöjer oss inte med ett medskick utan anmäler avvikande mening i förhållande till regeringen.

I slutsatserna saknar vi att man går så pass långt i redovisningen. Tvärtom handlar den här redovisningen snarast om att visa på de positiva effekterna och om att visa varför EU behövs. Men man kanske också ska visa de negativa aspekterna så att medborgarna verkligen får en möjlighet att en gång för alla ta ställning till vad EU är.

EU-politiken är generellt väldigt trubbig och svärgenomtränglig. Den är svår för medborgarna att förstå, så låt därför medborgarna få redskap för att lättare förstå vad EU handlar om, i synnerhet när det gäller sammanhållningspolitiken.

Att sammanhållningspolitiken justeras för att göra den enklare och mer flexibel tror jag skulle kunna riskera att leda till att sammanhållningspolitiken utökas till att även ägna sig åt mer socioekonomiska projekt som ytterligare missgynnar de svenska skattebetalarna.

Jag skulle hellre se att vi tar ett mer djupgående grepp i dessa frågor, i kombination med den diskussion som inom kort kommer att inledas beträffande nästa förhandling om långtidsbudgeten. Jag ser hellre att vi hänskjuter dessa frågor till det tillfället.

Med detta anmäler jag en avvikande mening.

Anf. 10 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag tar som ett medskick att vi givetvis ska kommunicera åt båda håll, oavsett om det är bra eller dåliga saker. Som Tina Acketoft sa är det mycket gott som kommer ur EU, och det är viktigt att detta tydliggörs, men när det går fel måste det också synas, som Hans Rothenberg tog upp tidigare.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att vi sammanfattningsvis kan ge stöd för regeringens ståndpunkt och för dess redovisade inriktning för diskussionen, med notering om en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Genomförandet av EU:s makroregionala strategier. Detta är en beslutspunkt.

Anf. 12 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Allmänna rådet förväntas anta slutsatser om genomförandet av EU:s makroregionala strategier utan diskussion. Rådets slutsatser pekar på att EU:s makroregionala strategier inte kräver några ytterligare EU-medel och inte kräver att nya EU-institutioner inrättas eller att egen EU-lagstiftning skapas.

I stället ska strategierna genomföras genom en bättre användning av befintliga medel och med ökat transnationellt samarbete i användningen av EU:s stödprogram.

Slutsatserna pekar även på behovet av en förtydligad styrning och framtida utvärderingsunderlag. Regeringen föreslår att Sverige stöder förslaget till slutsatser.

Anf. 13 ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack för redovisningen!

Jag har ingenting att anföra i sak i det här sammanhanget – vi kan mycket väl ställa upp på det här. Jag undrar dock hur detta överensstämmer med de uttalanden som till exempel finansministern har gjort apropå brexit och den kommande långtidsbudgeten, där det klart framgår att det är detta område som ska stå för de minskade intäkter som förväntas till Brysselssystemet.

Detta är ett antagande om något som ska gälla för framtiden. Det handlar förvisso inte om någon utökning av budgeten, men det är i sanning heller inte någon minskning av pengarna i sammanhanget.

Överensstämmer då detta med de uttalanden som har gjorts från svensk sida?

Anf. 14 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Detta är en fråga som inte kommer att diskuteras vid sammanträdet på tisdag.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar det som att ministern inte ser något problem med att fatta det här beslutet utifrån de frågeställningar som togs upp.

Anf. 16 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag kan instämma, eftersom jag inte yrkar på något avslag eller liknande, men det är en undran som jag har. Jag tycker att jag kan förvänta mig ett svar och en kommentar rörande min frågeställning från statsrådet. Jag tycker att frågeställningen är högst adekvat i sammanhanget.

Anf. 17 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Totalt sett kommer budgeten att minska, vilket också är en konsekvens av brexit. Den budget som blir kvar blir något mindre, och där får man självklart prioritera – så är det ju i alla sammanhang. Men den typen av prioriteringar kommer inte att göras vid detta sammanträde.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Med detta konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi är klara med dagordningspunkten som rör rådmötet om sammanhållning. Vi tackar landsbygdsminister Sven-Erik Bucht!

2016/17:33

21 april

§ 2 Allmänna frågor (art. 50)

Statsrådet Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 7 mars 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 27 april

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar EU- och handelsminister Ann Linde med medarbetare välkomna till nämndens sammanträde. Vi ska med statsrådet få information och hålla överläggningar. Vi börjar som vanligt med återrapportering från det senaste mötet den 7 mars. Varsågod, ministern, om det finns något att tillföra utöver det skriftliga materialet.

Anf. 20 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Jag vill även nämna att vi på allmänna rådet lyckades nå en principöverenskommelse om översynen av de fleråriga budgetramarna 2014–2020. Som nämnden kanske minns kom vi redan i november förra året överens om detta med undantag av en medlemsstat, Italien, som inte kunde acceptera överenskommelsen. I sista stund inför allmänna rådet, dagen före, lyckades ordförandeskapet få accept för förslaget. Italien kunde slutligen acceptera genom att kommissionen lade till en unilateral deklARATION som Italien anslöt sig till.

Jag och Tyskland markerade vid mötet att kompromissen från november förra året var en delikat uppgörelse mellan medlemsstaterna och underströk vikten av att respektera den överenskommelsen. Det var därmed inte möjligt för oss att ansluta oss till kommissionens deklARATION. Bara för att påminna nämnden ville Italien ha en mycket mer expansiv budget. Vi vill vara mer återhållande, därav markeringen.

Den överenskommelse som nåddes i november var även den som vi fick mandat i EU-nämnden för. Därmed kunde förslaget accepteras och tas till Europaparlamentet för fortsatt behandling. Nu är förslaget godkänt av Europaparlamentet och ska antas som en A-punkt i rådet.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Får man fråga vad den unilaterala förbindelsen från kommissionen gick ut på och huruvida den var inpaketerad i det som gick vidare till parlamentet?

Anf. 22 Statsrådet ANN LINDE (S):

Det handlar om att kommissionen säger att man ska använda så mycket som möjligt till de delar som Italien ville, nämligen Erasmusprogrammet, forskningsprogrammet och ungdomsarbetslöshet, inom den budget som redan finns. Man skulle vara aktiv där. Då kunde Italien tolka det som man ville. Det var då som vi och Tyskland gick in och sa att vi förutsätter att det är den kompromiss som har kommit som gäller.

Anf. 23 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag har en följdfråga på det. I det sammanhanget lägger man fram sina kort lite när det gäller vilka som är för en extensiv budget och vilka som är för en återhållsam budget. Vilka är det som tillsammans med Sverige och Tyskland kämpar för en restriktiv budget, en återhållsam budget och kanske också en nedbantad budget? I och med att Storbritannien lämnar EU måste man också banta kostymen. EU-ministern får gärna utveckla vilka samarbetspartner EU-ministern har, vilka som är våra allierade i de här frågorna och hur hon arbetar.

Anf. 24 Statsrådet ANN LINDE (S):

De som vi har på vår budgetrestriktiva sida och som vi för samtal med om detta är Nederländerna, Danmark, Österrike och Finland. Där har vi också samtal inför brexitförhandlingarna om frågan om att vi inte vill öka budgeten.

Som jag sa tidigare när vi diskuterade detta finns det olika syn på detta i medlemsländerna. Därför är det viktigt att vi talar noga med dem. Vi försöker utöka kretsen av dem som vill hålla budgetrestriktivitet. Jag sa redan tidigare att jag inte skulle tala sanning om jag inte sa att det är många länder som inte delar vår syn. Men vi försöker göra vad vi kan för att vi ska hålla budgeten nere.

Jag ser det som en positiv sak att Tyskland gick med oss och sa att vi kan absolut inte stödja kommissionens extra uttalande utan att den kompromiss som finns gäller. Det är naturligtvis ett starkt stöd när man har Tyskland med sig. Storbritannien är också det. Men i och med att de ska lämna EU räknas inte de på samma sätt. Det spelar liksom ingen roll i den här frågan.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi återrapporten till handlingarna.

Vi går in på nästa möte med allmänna rådet. Det är dagordningspunkt 4, som är den enda och stora punkten på allmänna rådet. Det är som vanligt förberedelserna inför Europeiska rådet som kommer att följa den 29 april. Det blir som vanligt en diskussionspunkt på allmänna rådet. Besluten fattas sedan på Europeiska rådet.

Anf. 26 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Allmänna rådet ska förbereda mötet i Europeiska rådet som äger rum den 29 april. Den här gången handlar det om riktlinjer för förhandling med Storbritannien om brexit som Europeiska rådet ska anta. Nämnden har fått ta del av den senaste versionen av riktlinjerna.

Eftersom det handlar om brexit möts allmänna rådet, liksom förstås Europeiska rådet, i 27-sammansättningen, det vill säga utan Storbritannien. Ett antagande av riktlinjerna innebär att unionen tar sitt första formella steg sedan premiärminister May satta igång brexitprocessen på riktigt genom notifieringen den 29 mars till Europeiska rådets ordförande.

Med riktlinjerna läggs den yttre ramen för EU:s förhandlingsarbete fast. De är övergripande, proceduriella och principiella. Från regeringens sida har vi sedan den första versionen haft uppfattningen att riktlinjedokumentet är välformulerat och med bra balans mellan sak och procedur.

Sedan har det som normalt byggts på med en del som behövs för att tillfredsställa olika delegationer. Det har varit mycket begränsade förändringar. Bilden är också att man har varit väldigt överens om tagen mellan å ena sidan rådssekretariatet och ordföranden Tusks folk och å andra sidan kommissionen och chefsförhandlare Barniers folk. Det bådar gott för förhandlingarna som ska komma.

Michel Barnier, som är kommissionens chefsförhandlare, brukar peka på enigheten mellan medlemsstaterna och institutionerna som en självklar förutsättning för framgång i förhandlingsarbetet när det gäller brexit. Vi kommer säkert i allmänna rådet att ha en livlig diskussionsrunda med inlägg om våra sakliga prioriteringar. Vi närmar oss ju själva förhandlingen. Men texten räknar jag med att vi kommer att lämna vidare till Europeiska rådet.

Nästa steg i den EU-interna processen är att föra ned riktlinjerna till lagom detaljnivå. Det är vad som kallas förhandlingsdirektiv. Utkast till direktiven läggs fram av kommissionen så snart riktlinjerna har antagits. Själva direktiven ska antas av oss 27 i allmänna rådet den 22 maj om allt går som det ska. Förhandlingsdirektiven kommer vi att komma tillbaka till nämden om.

Sedan drar förhandlingarna igång så snart förhandlingsmaskinerna på bägge sidor är beredda. Vi har inte sett datum för det första förhandlingstillfället än. Men det blir inga förhandlingar före det brittiska nyvalet den 8 juni. Troligen blir det mycket kort därefter.

Nyvalet är naturligtvis en faktor som vi nu måste beakta. Skulle det bli en annan utgång än den som premiärministern hoppas på kommer planerna att påverkas. Annars tror vi att hela förhandlingen kommer att börja den första halvan i juni och att valet får en nästan marginell påverkan.

Låt mig avsluta med att säga att det är skönt att processen nu kommer igång. Vi kommer att fortsätta att beklaga brexit. Men nu måste vi ändå ha en brexit. Då måste vi komma igång och börja förhandla på ett sansat och ansvarsfullt sätt. Jag tycker att riktlinjerna ger oss förutsättningar att göra det.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Det här är onekligen en fråga som vi kommer att diskutera i flera delar. Jag är glad att vi redan nu har den formaliserade diskussionen. Det var också bra att utkastet kom i tid så att nämnden har möjlighet att ta ställning till texten i sak. Jag är säker på att det är många som vill yttra sig om detta.

Jag har en fråga som jag vill börja med att skicka in. Det var diskussioner på nyheterna i morse om läckor när det gäller förhandlingsdirektivet. Det är naturligt att det kanske är sakfrågorna som är lite mer i fokus för diskussionen även om det handlar om i vilket tempo och i vilken takt man kan ta dem.

Det finns inte en möjlighet att man ser behov av att skjuta på kommissionens förslag till förhandlingsdirektiv till efter det nyval som ska hållas i Storbritannien, med anledning av oro för hur EU-27-ländernas diskussion går om detta, som i sin tur kan spela in på olika håll i det brittiska valet?

Anf. 28 ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för redovisningen! Det blir mycket funderingar i det skede och i det läge som vi har nu. Det finns ju inga svar.

En fundering som jag har är om förnuftigheten av att först så att säga genomföra skilsmässan och först därefter påbörja förhandlingar om ett samboavtal, om jag uttrycker mig i ord som vi alla förstår. Jag är rädd för att tiden kommer att bli oerhört knapp för att förhandla fram ett samboavtal som vi bör och måste ha inte minst för Sveriges del.

Jag är lite intresserad av att lyssna till statsrådets funderingar i den delen. Är det förnuftigt att göra den uppdelning som nu är på gång att göras, nämligen att först göra break-avtalet och därefter förhandla om vårt förhållande till Storbritannien efter det att avtalet om skilsmässan är klar?

Anf. 29 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det är också en av mina frågor. Det är lite rörigt hur man ser på sekvensering eller parallella processer från regeringens sida.

I bakgrundsbeskrivningen i den kommenterade dagordningen beskrivs det som att det går fram med en sekvensering från kommissionens sida. Regeringen är då väldigt positiv i den svenska ståndpunkten till det. Jag tolkar det som att den är för att man inte ska ha parallella processer utan sekvensering.

I den nya ”draften” som vi fick i går öppnar man upp för parallella processer på ett bra och balanserat sätt. Jag vill att ministern förtydligar: Vad är den svenska ståndpunkten om sekvensering eller parallella processer? Vad tycker regeringen egentligen, och vad är den svenska linjen? Förtydliga det.

Sedan vill jag höra lite om punkt 20 från regeringens sida, om den verkligen är välbalanserad, och om det verkligen är så att Sverige tycker att det är viktigt att plocka in hinder i frihandelsavtal med Storbritannien. Det är konkurrenshämmande punkter som vi inte har i några andra avtal med några andra länder. Hur ser regeringen egentligen på det, och vad är den svenska linjen vad gäller punkt 20? Jag vill gärna höra svaren först.

Anf. 30 TINA ACKETOFT (L):

Tack så mycket för redogörelsen, statsrådet! Det är relevanta frågor som har kommit upp. Jag tänker inte fördubbla dem. Däremot vill jag påminna mig om att jag hörde senast i veckan att det var tre länder som hade samlats enkom om att diskutera brexits effekter eftersom de ansåg att de var extra påverkade av att Storbritannien lämnar EU. Jag vill minnas att det var Nederländerna, Danmark och naturligtvis Irland. Det hade varit konstigt annars.

Har det förekommit diskussioner? Vi brukar alltid säga att Sverige är enormt beroende av Storbritannien. Vi vill hemska gärna ha dem kvar. Nu inser vi att vi inte får ha dem kvar. Då måste man som ministern själv säger föra diskussionerna på ett sansat och ansvarsfullt sätt.

Det skulle kanske vara bra om också Sverige tillhörde den lilla kärntruppen, förryttare eller vad vi ska kalla dem. Har de diskussionerna förekommit? Har man tackat ja eller tackat nej, eller har frågan inte varit på bordet över huvud taget?

Anf. 31 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack för föredragningen! Också jag har funderingar om detta med enigheten, att vi ska behålla en enig position, som det står, och vad statsrådets bedömning är för att det kanske kan bli parallella processer eller parallella spår med andra enskilda länder. Det är ganska viktigt. I sådana fall, hur ska Sverige hålla sig framme om det skulle bli så?

Den andra funderingen jag har gäller tidsperspektivet på det här med medborgare som lever i Storbritannien respektive briter i andra länder. Jag undrar om statsrådet eller regeringen har någon bedömning av tidsperspektivet för att lösa den frågan.

Den sista funderingen handlar om EU-institutionerna. Sverige vill ha en av dem, som jag har uppfattat det, och det här är riktlinjer för förhandlingarna, men det står ingenting i punkt 15 om *hur* man tänker sig att valet ska gå till.

Har man några preferenser för hur det ska gå till när man väljer? När kommer det in? Kommer det bara att vara en allmän förhandling mellan länderna om vem som ska få det, eller kommer det att finnas någon riktlinje om att den som uppfyller ett visst kriterium kommer att få den här institutionen? Finns det någon bedömning när det gäller det?

Anf. 32 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det i de här riktlinjerna finns en anda av revanschism och bitterhet från EU:s sida. Det känns som att man på något vis försöker straffa Storbritannien för att de har fattat det här beslutet. Jag tycker att allt sådant ska tonas ned, för jag tror inte att det underlättar förhandlingarna. Just nu tycker jag att det känns lite grann som att man sitter i varsin skyttegrav.

Jag tycker till exempel att det vore bra om man verkligen kunde uttömma möjligheten att Storbritannien kunde ansluta sig till EES-avtalet. Jag vet att de själva har deklarerat att de inte vill det, men jag tycker inte heller att det känns som att det har kommit några seriösa försök från EU:s sida att lösa det på det sättet.

Man skulle också kunna tänka sig, givet tidsperspektivet i det hela, en tillfällig anslutning till EES-avtalet och sedan någon annan lösning framöver. Min första fråga är helt enkelt vad ministern anser om det.

Sedan undrar jag förstås: Vad har Sverige i övrigt gjort för inspel när det gäller de här riktlinjerna? Om man jämför punkt 20 med den tidigare texten om frihandel, som stod i punkt 19, där man uttryckligen talade om att man ska undvika social och miljömässig dumpning ser man att det är borta nu. Man pratar nu mer, tycker jag, lite urvattnat om att undvika social och miljömässig ojämlik konkurrens. Ordet dumpning är borta, och det är olyckligt, för jag tycker att det sätter fingret på vad man verkligen ska undvika i de här sammanhangen.

Det sista som jag vill lyfta upp är det här med parallella processer och att EU säger att man ska prata som *ett* land, men samtidigt har alla länder, inte minst Sverige, mycket starka intressen. Det är ungefär 100 000 svenskar som bor i Storbritannien.

Jag undrar helt enkelt: Vilka relationer kan vi ha med Storbritannien? Det finns ju massvis av saker som behöver få en lösning innan allt det

Anf. 33 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! När det gäller den första frågan, som ordföranden själv ställde, om det finns några planer på att skjuta på när direktiven ska antas med anledning av de läckor som finns och med anledning av valet är det inte aktuellt vad vi förstår. Ingen har talat om det vare sig på rådet eller i kommissionen, så vi gör bedömningen att man inte kommer att skjuta på det. Snarare är det själva förhandlingsstarten som kanske hade kunnat läggas en vecka tidigare men nu läggs efter valet.

Eskil Erlandsson och flera andra har talat om sekvenseringen, så jag svarar på de frågorna i ett svep. Från början var inställningen från kommissionen att man först måste ha ett skilsmäsoavtal helt klart innan man börjar med själva förhandlingarna om ett frihandelsavtal eller ett frihandelsavtal plus, som man kan kalla det.

Det är nu ändrat, därför att många har sagt att det är orimligt att det är så stenhårt. Nu står det i direktiven att om skilsmäsoavtalet går tillräckligt långt kan Europeiska rådet fatta beslut om att inleda diskussioner om den fortsatta relationen med Storbritannien.

Det är alltså ett svar på att flera av oss, inte minst vi som är beroende av goda ekonomiska relationer, har sagt att man bör starta sådana diskussioner innan det är klart. Det är någonting som man har ändrat från kommissionens sida efter att Sverige och andra länder som har de här intressena har sagt att det vore rimligt att starta tidigare.

Det som står är att det måste ha kommit tillräckligt långt. Om det visar sig att Storbritannien vill ha no deal, som det ju också står om, är det mycket svårare att göra någonting. Då går de bara över till WTO direkt, och då är frågan inte aktuell. Men om det blir en konstruktiv diskussion kan man om man har kommit en bit in i förhandlingarna starta diskussioner om den kommande relationen. Vi ser alltså det här som en seger för vårt synsätt på detta.

Tiden är knapp, men jag tror att det är fullt möjligt att klara den här tvåårsgränsen för själva avtalet som reglerar utträdet. Det är ändå ganska begränsade frågor som ska förhandlas. Det som kommer att vara svårt är det avtal som Storbritannien ska ha med EU, för man vet att det på handelssidan kommer att handla om kvoter och vilken typ man ska ha, och det tar ofta mycket lång tid rent tekniskt.

Jag kan rekommendera, om några i nämnden är intresserade – vi har gett sex uppdrag från regeringens sida för att förbereda förhandlingarna – att läsa utredningen från Kommerskollegium som handlar om hur tullarna, varorna och tjänsterna ska förhandlas. Det är oerhört intressant läsning. Det pekar också på rent faktiskt vad det är man måste komma överens om och hur lång tid det kan beräknas att ta helt utan en massa politiska hänsynstaganden, utan bara: Det här och det här måste man komma överens om – hur lång tid kan det beräknas ta? Det är mycket intressant.

Jag har svarat Ulrika Karlsson när det gäller parallella processer. Vi har öppnat för det i riktlinjerna, och så var det inte förut.

När det gäller punkt 20 och om de ska vara med i the single market, alltså den inre marknaden, är det framför allt två saker som är helt avgörande för att få vara med i den inre marknaden. Den ena är att man har

den fria rörligheten mellan varor och tjänster och personer och kapital. Den andra är domstolen som dömer i tvister. Det blir tvister hela tiden.

Just de två sakerna har Storbritannien sagt är red lines för dem. De vill inte låta EU-domstolen lösa deras tvister, och de vill inte ha fri rörlighet. Det gör att de inte kan vara med i den inre marknaden, och de kan inte vara med i delar av den, för den är ju en helhet.

I utredningen som jag precis pekade på ser man hur svårt det är i de frihandelsavtal som vi har slutit med till exempel Kanada och Ukraina. De sakerna är mycket svåra.

Jag kan samtidigt ta upp det som Jens Holm sa om att det inte står något om dumpning. Storbritannien har gått ut och sagt att de vill bli ett skatteparadis och att de vill ändra på regler, ta bort skyddsregler och så vidare. Då tyckte man att ordet dumpning inte passade i en sådan här text. Därför står det ”illojala konkurrensfördelar” i stället. Det är samma sak. EU vill inte i ett avtal godkänna att Storbritannien ska kunna säga att de kan sälja varor som har sämre miljöstandard än vad EU har eller gå vidare med det här om skatteparadis, för då blir det fråga om illojala konkurrensfördelar. De orden har alltså ersatt det som stod tidigare.

Tina Acketoft frågade om mötet mellan Nederländerna, Irland och Danmark. Vi har den typen av möten hela tiden. Ibland är det för att man har samma politiska färg som de andra länderna har och man är i ett visst land av en speciell anledning och passar på att ha möte. Jag har varit i flera möten inom den grupp som kallas för D9 som jag har dragit igång om digitaliseringsfrågorna, och vi har haft möten med de baltiska och med de nordiska länderna. Den här typen av möten förekommer hela tiden. Jag tycker inte att det är något negativt.

Det som däremot vore negativt – och det säger jag inte alls att de här tre länderna kommer att göra – är om några länder vill ha parallella förhandlingar som spräcker EU-enigheten. Men det finns inget som tyder på att detta möte skulle vara av ett sådant slag. Jag läste flera artiklar nu i morse om det här, och vissa journalister säger att de här länderna kommer att spräcka EU-enigheten. Men vi har varit i kontakt i går kväll och i morse med våra kollegor från de här länderna, och det finns ingenting som tyder på att det är det de vill, utan det är mer ett sådant slags möte som förekommer hela tiden.

Désirée Pethrus frågade också om det här.

Frågan om tidsperspektivet när det gäller medborgarna är inlagd i den första delen. Jag nämnde att några små ändringar har gjorts i texterna, och det här är en sådan sak som har ändrats. Man har bytt plats på styckena så att frågan om medborgarna kommer högre upp – allra först kommer den frågan upp nu, och så var det inte i förslaget från början.

Samtidigt är ingenting klart förrän allting är klart, men vi räknar med att man får en principöverenskommelse som man kan gå ut med. Men man måste vänta tills allting är klart.

Det här är en spekulaton: Om Storbritannien säger att de inte vill betala något, att det är uteslutet, gäller ingenting längre. Den diskussionen i Storbritannien är ganska tuff – de ska inte betala något alls – och vår inställning från EU är att man ganska faktiskt kan se vad det är för kostnader som har uppkommit. De kostnaderna ska betalas. Det handlar om pensioner för EU-tjänstepersoner, åtaganden i internationella avtal som är gjorda och så vidare. Därför måste man ha allting klart. Men

det ligger i den första delen, och den första delen kommer att vara klar, räknar man med, inom 18 månader. Det kan gå lite fortare, tror vi, men den kommer att vara klar inom 18 månader. Då kommer man att veta vad det är som gäller.

Däremot vill jag säga till EU-nämnden att det inte är så jätteenkelt som det ibland framstår. Man kan säga att alla ska få stanna, och så fixar man det. Det har att göra med att som EU-medborgare har du massor av rättigheter som du inte tänker på. Du har rätt till sjukvård, rätt till arbetslöshetsunderstöd om du skulle förlora jobbet under en tid, rätt till pension och rätt att ha din partner med även om partnern inte har något jobb. Om alla sådana saker måste man nu förhandla för varje del så att inte alla svenskar där helt plötsligt blir rättslösa.

Jag har pratat jättemycket med våra svenskar som är där och deras representanter, och nu försöker många av dem att få permanent uppehållstillstånd i Storbritannien. Det är jättesvårt. Du ska fylla i 85 sidor för att för att få permanent uppehållstillstånd, och du måste ha jobbat i fem år och så vidare. Därför har EU nu sagt att det måste bli lättare för dem som finns där nu eftersom de har byggt sina liv på att de har rättigheter som EU-medborgare. Nu rycks alla de rättigheterna bort från dem, och då måste det bli enklare.

Sedan var det frågan om hur det går till med EU-institutionerna. Inom EU finns ingen process enligt fastslagna regler för hur man delar upp EU-institutionerna. Det brukar vara ett hårt förhandlingsspel med ofta inte helt rena knivar. Vi har försökt att lobba för att det ska finnas kriterier. Till exempel för den myndighet som Sverige försöker få, EMA, handlar det om att den ska ligga nära stora forskningsinstitutioner och att det ska finnas ett visst antal forskare och professorer. Då tror vi att vi har större chans än om man säger att Italien kan få den; i Sverige är så kallt så ingen vill bo där. Jag lovar er att den typen av argument har förekommit. Jag har själv hört, och jag kan ge värre exempel. Vi lobbar för att det ska finnas kriterier. Vi har inte lyckats hittills, men vi hoppas.

Vi hoppas att ett sådant beslut ska fattas redan till sommaren. Det kommer att ta tid att flytta 900 anställda. Där har det uppkommit en diskussion i Storbritannien. De tycker inte alls att det är bra förslag utan de vill vänta.

Hur det kommer att gå kan jag tyvärr inte säga till nämnden, men jag kan säga att vi försöker att genomföra förhandlingen så fort som möjligt och så objektivt som möjligt – på typiskt svenskt sätt.

Jens Holm pratade om bitterhet, revanschism och skyttegravar. Jag skulle vilja säga att det är tvärtom. I början kände jag dessa saker från både briter och vissa EU-länder, inte minst Theresa Mays tal på partikongressen. Det var tämligen förfärligt ur ett EU-perspektiv: "Vi har varit det stora imperiet. Nu ska vi tillbaka. Ingen ska sätta sig på oss." I det tal som Theresa May höll i januari var det fortfarande: "Det är bättre att inte ha någon deal alls än att ha en dålig deal."

När vi fick själva notifieringen var vi oroliga om allt detta skulle vara kvar, men det var inte kvar. Chefsförhandlaren Barnier har en konstruktiv attityd. Han höll ett tal för inte så länge sedan i Europaparlamentet där han sa att han hade hört vissa kommentarer och att han ville säga att man inte får gå in i detta med hat och tänka dåligt om briter. Det handlar

om att göra en förhandling på bästa sätt. Jag tycker att de faktiska texterna visar att man har gått upp ur skyttegravarna. Jag har lite mer hopp.

Sedan var det frågan om anslutning till EES-avtalet. De vill inte ansluta sig. Jag har flera gånger träffat min kollega brexitministern, och jag har träffat handelsministern. Vi har talat i telefon. Det vore enklare om de skulle säga att de ska stanna i EES eller i tullunionen. Men de vill inte det. De vill ha egna separata avtal. De säger hela tiden att de vill ha en unik uppgörelse, och den ska vara djup.

Där finns det norska kortet. Britterna kan inte få en uppgörelse. Norrmännen betalar mer i medlemsavgift än vad de skulle ha gjort om de var medlemmar för att få vara med inom marknaden. Det kan ju inte Storbritannien tänka sig. Norrmännen kan knappast tänka sig att ett land får en bättre deal än vad de har haft.

Från vår sida sett hade det varit enklare om britterna hade valt en sådan lösning, men jag förstår efter alla mina samtal att de inte vill detta på riktigt.

Nu ska sägas att Theresa May inte ville ha nyval. Det upprepade hon gång på gång. Sedan ändrade hon sig. Inget är hugget i sten på det sättet. Men det hade varit enklare för oss.

När det gäller tullunionen märker jag en liten skillnad i hur de uttrycker sig. För några månader sedan var det nej till tullunionen, men nu är det vänta och se. Om det inte finns något avtal den 29 mars 2019 slår det till. Då slår alla WTO-regler till. Det skulle innebära kostnader. Om vi räknar på hur mycket vi handlade för 2015 skulle det innebära kostnader bara för Sverige och UK på 2,2 miljarder som läggs på i tullavgifter på dem som importerar varor från Storbritannien till Sverige samt från Sverige till Storbritannien. Det är mycket pengar. Det borde inte vara attraktivt för Storbritannien. Det borde vara mer attraktivt att verkligen jobba för den typen av lösning. Det är lite svårt att se var den kommer att hamna.

Både kommissionen och flera andra länder har varit intresserade av den utredning som Kommerskollegium har gjort. Där framgår vilka faktiska saker som brexit kommer att innebära.

Jag ber om ursäkt om jag blev lite långgrandig, fru ordförande!

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Det fanns ju också flera frågor, och det finns följdfrågor.

Anf. 35 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag tycker inte att ministern var långgrandig. Det här är den för tillfället viktigaste frågan inom Europeiska unionen. Ministern får mycket gärna lägga ut orden. Det är av stort värde. Tack för det!

Jag börjar med frågan om punkt 20. Jag tackar för svaret. Det handlar om att ta fram riktlinjer för processen, inte innehållet. Hur ska processen gå till? Men just i punkt 20 går man in och diskuterar vad ett framtida avtal ska innehålla. Det blir lite konstigt. Varför pekar man ut just det? Det stänger dörren för till exempel en Eftalösning – även om den inte är aktuell. Det är fel.

Sverige borde driva att den sista delen i stycket ska strykas, det vill säga "safeguards against unfair competitive" och så vidare. Den delen ska strykas. Det är inte läge att diskutera innehåll. Om innehåll ska dis-

kuterar vill vi från Moderaterna anmäla en avvikande mening. Vi står ju upp för att det ska finnas en skattekonkurrens och en institutionell konkurrens såväl inom unionen som med andra tredjeländer. Det är bra att det finns skattekonkurrens och institutionell konkurrens. I den här delen borde Sverige driva en linje att stryka dessa ord. Det finns ingenting som talar om att de ska finnas med i det här läget.

Vad gäller den andra delen om sekvensering och parallella processer tackar jag för svaret. Jag lyssnade noga och uppfattade att ministern egentligen upprepar det som står i bakgrundstexten i den kommenterade dagordningen. Man håller med om att texten genomsyras av principen om sekvensering, men att det är positivt att öppna en eventuell bakdörr genom ett beslut i rådet.

Det är dumt att inte ha parallella processer. Jag håller med ministern om att de rättigheter som svenskar i dag har i Storbritannien som EU-medborgare rycks bort. Vi vet hur lång tid det har tagit att diskutera med Kanada, och vi vet hur lång tid det tar att diskutera med andra länder. Vi pratar sju år framåt! De svenskarna kommer att stå ovissa om vad som händer framåt i kanske sju–tio år. Det är lika bra att börja den processen.

Sekvenseringen innebär frågor om hur mycket Storbritannien ska betala innan vi diskuterar hur de framtida relationerna och det framtida samarbetet ska se ut. Det talar för en hard brexit. Då blir det som Väns-terpartiet säger, nämligen att Storbritannien ska straffas: Det ska vara hårt, och det ska kännas att lämna EU. Så vill inte vi ha det.

Storbritannien är ett av våra största exportländer. Många svenska företag är aktiva i Storbritannien. Många svenskar bor i Storbritannien, minst 100 000. Det här är en viktig fråga för Sverige, och Sverige borde vara drivande för att faktiskt hantera två parallella processer samtidigt. Jag är inte riktigt nöjd med den svenska linjen i ståndpunkten. Den är lite för vag och defensiv.

Anf. 36 TINA ACKETOFT (L):

Jag knyter an till frågan om de tre som anser sig vara särskilt kallade när det gäller brexitförhandlingarna, det vill säga de blir mer påverkade än andra.

Jag förstår mycket väl att EU-ministern deltar i mängder av olika samtal med olika grupperingar som har en hjärtefråga som de anser att de kan driva tillsammans. Jag ställer mig ändå frågande till varför vi inte ingår i den gruppen, och jag fick inget svar på det. Det finns kanske ett svar.

Jag vill minnas att Tusk faktiskt sa att det inte skulle förekomma några bilaterala samtal mellan enskilda länder och UK. Nu säger ministern att hon inte tror att det är på gång här. Är det uttalat överenskommet att inte ha några enskilda samtal, eller är det ett önskemål och en förhoppning från Donald Tusks sida?

Anf. 37 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för svaren!

Mina frågor knyter an till tidigare frågor, under punkten 2 under rubriken ”Core Principles” i det utkast till riktlinjer vi har fått.

Statsrådet säger att hon tycker att det är bra att öppna för parallella spår. Samtidigt står det i underlaget att ”there will be no separate negotia-

tions between individual Member States and the United Kingdom”. Vi måste förstå ordentligt skillnaden mellan vad statsrådet säger om att öppna för lite parallella spår och det som står här.

Sedan kommer förhandlingsdirektiven. Vad kommer att vara den stora skillnaden mellan dessa guidelines och direktiven?

Anf. 38 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Jag lyssnade när Jens Holm tidigare uttryckte sin känsla av att Storbritannien inte behandlas riktigt rättvist. Jag delar den känslan, även om jag också till viss del förstår ministerns utläggning i frågan. I vissa avseenden har det blivit mer rättvisa mot Storbritannien än vad det var från början när det fanns starka känslor inblandade.

Det finns fortfarande en poäng att regeringen själv har varit tydlig i sin ställning i hur man ska behandla Storbritannien. Jag vet inte om det uttryckligen har sagts, men jag uppfattar det så att man inte ska kunna plocka russinen ur kakan. Regeringen kan ha sagt det – och det är så jag har uppfattat det.

Storbritannien väljer nu brexit, vilket vi välkomnar. Det vill jag poängtera. Varje land måste självt få bestämma sitt eget öde. Därför blir det en unik uppgörelse. Om man inte är för att Storbritannien kan skapa sina egna villkor, i samarbete med EU – vi måste utröna vilken relation EU ska ha till Storbritannien – då talar det för att Jens Holm har rätt i känslan snarare än att han har fel. Jag tillstyrker att det finns en viss glidning till att Storbritannien nu har börjat behandlas mer rättvist än i början av processen. Jag håller med Jens Holm överlag i den känslan. Det är en känsla som jag delar.

Jag tycker att man ska lyfta fram fördelarna med att tala med Storbritannien i högre grad än i dag. Ministern nämner att om det blir en tulllösning där vi ska betala 2,2 miljarder för att sända våra varor och tjänster till Storbritannien, och de på motsvarande sätt ska göra så mot oss, är det vi och framför allt EU som är de stora förlorarna i den bytesbalansen.

Vi måste göra allt vi kan för att undvika att det blir på detta sätt. Samtidigt förstår jag regeringens och EU:s utgångspunkt att om man ska ingå i den inre marknaden måste man också dela de element som ingår där.

Jag förstår inställningen, men vi måste verkligen jobba för ett frihandelsavtal med Storbritannien. Jag tycker att det finns en viss glidning när man numera är mer öppen för en sådan lösning, vilket jag i så fall välkomnar.

EES vore för Storbritannien en jättekorkad lösning, framför allt om Storbritannien inte självt vill ha detta. EES innebär en rad åtaganden, och i ett läge då man har fått ett tydligt utslag och med en regering som är tydlig i sin uppfattning om hur den vill lämna unionen måste vi jobba för en lösning där vi i någon mening tar hänsyn till både Storbritannien och EU.

Man måste också visa respekt för den folkomröstning som har genomförts, även om ett extra val nu ska hållas för att regeringen kanske vill stärka sitt mandat eller för att ta reda på var de olika parterna står – jag tror dock att det handlar om att stärka sitt mandat i frågan. Vi måste jobba för att skapa ett frihandelsavtal som är så viktigt för alla ingående parter.

Jag vill härmed ställa mig bakom det vi tidigare har anfört i diskussionerna om brexit innan vi kom till det utträdesskede som vi nu befinner oss i. Vi kommer att bevaka förhandlingarna och kontinuerligt föra fram våra synpunkter. I nuläget nöjer jag mig med att anföra detta.

2016/17:33

21 april

Anf. 39 JENS HOLM (V):

Först vill jag ta upp frågan om att Storbritannien ska straffas. Jag hoppas verkligen att alla, som ministern säger, har kommit upp ur skyttegravarna, och jag tycker mig höra en annan ton. Samtidigt tycker jag att detta finns där hela tiden. I den senaste medieuppgiften, som vi visserligen inte vet om den stämmer – det kan den säkert göra – sägs det att det är Storbritannien som ska betala för flytten av EU-institutionerna och det ska göras i euro. Tydligt är det väldigt viktigt.

Detta är något som bara gör situationen värre. Men det är kanske inte så konstigt, eftersom EU har utsett Michel Barnier som chefsförhandlare. Han är en konservativ politiker och passionerad EU-federalist. Det är ingen slump att man utser en sådan person som förhandlare. Jag är lite orolig över detta.

Här skulle emellertid Sverige kunna spela en konstruktiv roll. Vi hörde vad ministern sa i sitt långa svar. Jag uppskattar att hon gav ett så utförligt svar, men jag tycker fortfarande att det är oklart vad Sverige konkret kommunicerar till kommissionen. Vad spelar ni in till kommissionen?

Jag tycker att det här med EES-avtalet nu kan framstå som ett dödförklarat förslag eftersom Storbritannien självt inte vill ha det. Men om inte ens EU sträcker ut handen och säger att detta skulle kunna vara ett alternativ och frågar om detta kan vara ett spår som diskuteras är det ingen som talar om det.

Precis som Tina Acketoft var inne på vill jag avslutningsvis också säga att det är oklart vad enskilda länder kan göra bilateralt med Storbritannien i detta läge. Ministern berättar själv om alla gånger hon har haft kontakt med ministrar i Storbritannien. Uppenbarligen finns bilaterala kontakter, och det vore märkligt om det inte talades om livet efter brexit och hur allt ska regleras. Då förhandlar man ju i princip. Detta tycker jag är bra, och det ska vara mer av sådant.

Anf. 40 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag vill börja med frågan om parallella spår, för jag uppfattar att det möjligen finns ett litet missförstånd om vad detta innebär. Parallella spår handlar inte om att några länder har ett parallellt spår med EU, eller att Sverige, Nederländerna eller Irland skulle förhandla parallellt med Storbritannien. Det har ingenting med detta att göra.

Det finns en stenhård uppfattning om att vi måste göra detta tillsammans om vi ska ha en chans. Detta har inte ändrats från dag ett till nu. Inget land har sagt att det vill ha en parallell förhandling med EU.

Vad som menas när man talar om parallella förhandlingar är att det måste bli en förhandling som handlar om utträdet och sedan annan förhandling som handlar om vilken relation UK ska ha med EU. Man kan inte ha en förhandling med en medlem om vilken relation denna ska ha med ett tredjeland; Storbritannien blir ju ett tredjeland. Storbritannien har

sagt att man visst kan göra så, eftersom landet kommer att bli ett tredje-land. Vi vet dock inte i vilken form detta kommer att bli.

De har då velat ha parallella förhandlingar, det vill säga en förhandling om själva utträdet och en annan om själva inträdet, och detta ska ske samtidigt och parallellt. Detta har EU sagt är omöjligt och att det inte går. Vi måste först göra det ena och sedan det andra.

Det som nu har ändrats och som många har diskuterat är något som man också kan få stöd av i artikel 50. Det handlar om att när man vet hur den första processen med skilsmäsoavtalet ser ut, om det går bra och man ser var det landar kan Europeiska rådet fatta beslut om att man då ska börja diskutera hur processen ska se ut när Storbritannien har blivit ett tredje-land.

Det är först då man vet om de kommer att välja en annan relation. Om vi utgår från Jens Holms fråga: Kommer de att vilja ha någonting av alla de olika slags relationer som finns? Turkiet har en tullunion med EU. Ukraina har ett mycket större frihandelsavtal än vad Kanada har. Kanada har ett frihandelsavtal som är mycket bredare, eftersom där ingår även arbetstagares rättigheter, miljö rättigheter och allt sådant, vilket inte ingår i de gamla avtalen. Dessutom finns EES-avtalet liksom Schweiz speciella avtal, som består av 121 separata avtal med EU. Schweiz har valt att skriva ett avtal för varje liten sak. Detta vill ingen ha.

Det finns alltså flera alternativ. Jag tror att det vore oklokt av Sverige att säga att vi tycker att ni ska välja EES trots att ni själva inte vill det. Det vore klokare att säga att det finns många alternativ, och låt oss se vilket som är bäst för vår relation. Jag har upprepat gång på gång att Sverige har ett jättestort intresse av att relationen blir så nära som möjligt.

Det som Skalin tog upp vad gäller kostnaderna handlar om vad som händer om det inte blir någon deal. Om det inte blir någon deal slår WTO-reglerna till. Eftersom Storbritannien är med i WTO är det detta som gäller och som man kör efter. Det är då dessa siffror kommer upp. Detta avtal finns redan, och både Storbritannien och Sverige finns med där. Detta händer i så fall bara. Vi kommer inte att få ett avtalslöst tillstånd, utan WTO-reglerna kommer då att vara vad som gäller. Det kommer dock inte att finnas något tredje-landsavtal mellan Storbritannien och EU om det inte blir något bra avtal.

Jag hoppas att detta med parallella spår blev lite tydligare. Det är heller inte så som Tina Ackefors sa om att det finns parallella spår mellan vissa länder.

Ulrika Karlsson tog upp punkt 20. Den sista meningen handlar om att man ska ha skydd mot olika metoder för att Storbritannien inte ska ha illojala konkurrensfördelar. Det är ett väldigt starkt krav från en mycket stor del av rådet och även från Sverige. Vi har varit emot skatteparadis och så vidare. Det är uteslutet att detta tas bort från riktlinjerna och att vi skulle tillåta något sådant, om vi vill få ett bra avtal.

Storbritannien skulle annars kunna exempelvis slänga hela EU:s miljöskyddslagstiftning överbord och tillåta farliga produkter och sådant som inte är bra för bebisar och allt annat som vi har förhandlat fram i EU. Detta skulle kunna bli resultatet för att locka till sig företag. Det är en grundbult i förhandlingarna att EU inte kan acceptera något sådant.

Detta har vi jobbat med i decennier. Alla ska ha regler som skyddar människor, hälsa och miljö. Om Storbritannien säger att de kastar allt detta överbord och kör med illojal konkurrens fullt ut skulle det blir mycket svårt att få till ett bra avtal.

Jag fick en fråga om svenskar i UK och om de kommer att få vara kvar. Såväl Sverige som Storbritannien och hela EU tror att man kommer att hitta en lösning för dem som nu befinner sig i Storbritannien. Detta kommer man att göra i den första omgången. Alla har satt detta som prioritet. Jag tror inte att det kommer att ta sju år.

Men för dem som inte befinner sig där nu, det vill säga EU-medborgare som inte bodde i Storbritannien när artikel 50-anmälan lämnades in, kommer det att bli mycket svårare. De kommer inte att omfattas av dessa regler.

Jag har talat väldigt detaljerat om denna fråga med min kollega. Storbritannien vill hitta en lösning där man får vara kvar på EU-terms. De ska få pensionspoäng och motsvarande rättigheter som man har nu. Det gäller alltså inte svenska medborgare som åker till Storbritannien efter exempelvis det datum då artikel 50-anmälan lämnades in.

Alla är överens om att hitta en lösning. EU vill det, Sverige vill det och UK vill det. Jag tror att det finns goda förutsättningar för att hitta en lösning för dem som bor i landet.

Storbritannien får dock inte som nu köra detta in absurdum, vilket EU har reagerat mot. Svenskarna där har tagit upp detta med mig och med ambassaden: Trots att de är medlemmar i EU är det extremt svårt för dem att få uppehållstillstånd och så vidare. Det är mycket svårare där än i många andra länder.

Detta har EU sagt att man måste hitta en lösning på, för det är diskriminerande mot EU-medborgarna eftersom UK faktiskt fortfarande är med. Jag tror att detta kan lösas. Detta är dessutom en sådan sak som står först på listan.

Man måste också tänka på att det finns 1,3 miljoner briter i exempelvis Spanien och Frankrike, så Storbritannien är också intresserat av detta. Många av dessa tillhör dessutom den äldre kategorin. De har ett stort intresse av att sjukvård och annat fungerar bra. Det finns fler briter i den kategorin, och därför har de ett intresse av detta. Detta intresse skulle kunna matchas. Man kan dock inte bara säga att vissa personer får stanna nu, utan detta måste skrivas in.

Jag kan också berätta för er att Barnier har ordnat särskilda workshops i vilka man har tittat på många olika typfall, exempelvis vilka rättigheter en student har. Vilka rättigheter har en entreprenör som inte är fast anställd? Vilka rättigheter har ett par där den ena jobbar och den andra inte jobbar? Man måste klargöra allt detta.

När jag har läst igenom allt sådant har jag insett hur många rättigheter en enskild individ har bara genom EU-medlemskapet. Det måste man vara noga med så att inte några rättigheter helt enkelt plötsligt försvinner i förhandlingen.

Anf. 41 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Fru ordförande! Då börjar jag kanske komma ned i att jag ändå inte tror att vi är riktigt överens, för nu har jag lyssnat. När vi läser denna draft om artikel 50, the guidelines, tycker vi att man är tillräckligt vag när

det gäller sekvensering och parallella processer för att vi skulle kunna gå med på det. Men jag uppfattar EU-ministern som att hon talar lite varmare för sekvensering än vad guidelines gör. Jag är därför inte riktigt nöjd med svaret. Men jag vet inte om man lämnar avvikande mening när det gäller detta eftersom vi tycker att the guidelines är bättre än det EU-ministern säger.

Vi tycker att det blir fel att först avsluta förhandlingarna om artikel 50 och därefter inleda de nya förhandlingarna. Man måste parallellt kunna skissa på ett ramverk som ska gälla framöver i de framtida relationerna även nu. Det borde man klara av, och det gynnar alla parter. Det gynnar EU, det gynnar Storbritannien och framför allt gynnar det Sverige.

Eftersom jag vet att Danmark, Irland och Nederländerna diskuterar detta i dag och att de är för parallella processer förstår jag varför Sverige kanske inte är inbjudet till detta möte. Om Sverige har ställt sig i den andra fåran och tycker att sekvensering är betydligt bättre beklagar jag detta. Jag hade gärna sett att Sverige hade varit med på mötet och drivit på för att köra parallella processer. Men vi kan ta det sedan. Det var det ena.

Det andra gäller punkt 20. Vi pratar form och hur processen ska gå till, men plötsligt halkar det in på innehåll när det gäller detta. Vi tycker att man ska ta bort den sista delen, och vi är inte nöjda med svaret. Vi tycker att det ska vara den svenska linjen att Sverige fortsatt ska stå upp för att varje land har rätt att avgöra sin egen skattelagstiftning. Därför ska man sätta punkt efter orden "in the Union" i punkt 20 och stryka orden "and encompass safeguards against unfair competitive advantages through, inter alia" etcetera, etcetera. Vi vill att man stryker den delen, för det är varje lands rätt att avgöra sin egen skattelagstiftning. Vi tror att institutionell konkurrens är bra.

Jag är beredd att anmäla avvikande mening när det gäller detta.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag har uppfattat ministern och de ståndpunkter som har skickats in som att man står bakom de guidelines som finns utskickade som draft och att i bedömningen att det är välbalanserat ligger just bedömningen att det är välbalanserat när det gäller behovet av parallellitet i diskussioner och samtidigt att separera och ta i ordning det som krävs enligt fördraget. Det är min uppfattning om hur ståndpunkten ser ut. Men detta kommer också att diskuteras vidare.

Anf. 43 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag fick inte svar på min fråga om skillnaden mellan guidelines och direktiven som kommer senare.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Då fick vi en påminnelse om denna fråga. Nu kanske vi kan börja fatta oss lite kortare, även om också jag tycker att diskussionen är jätteviktig. Vi kommer att föra den i flera olika forum flera gånger framöver.

Anf. 45 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag måste ha uttryckt mig oerhört oklart om Ulrika Karlsson har förstått det som att jag inte står bakom riktlinjerna, för vi står helt och hållet bakom modellen i riktlinjerna. Det jag har sagt var precis tvärtom mot det som Ulrika Karlsson sa: Från början fanns det ingen möjlighet till parallella diskussioner över huvud taget. Bland andra Sverige har krävt att det ska in, och det är nu inne. Det är precis tvärtom!

Jag står till hundra procent bakom detta, och vi har aldrig haft någon annan åsikt. Om jag har uttryckt mig på ett sätt som kunde missförstås får jag be om ursäkt. Detta är som sagt inte alls fallet.

När det gäller sak och process har riktlinjerna både sak och procedur, som jag också sa i mitt första anförande. Vi tycker att det är en god balans mellan dessa, och vi tror inte att det skulle gå att få fram några guidelines i EU om man skulle tillåta att Storbritannien går ifrån alla de regler som den inre marknaden har när det gäller miljöfrågor, livsmedel, hälsovård och sociala frågor som man har kommit överens om. Det är något av hjärtat i hela EU att man har kommit överens om att vi har detta och att vi inte kämpar emot varandra genom dålig miljö, dålig arbetsrätt och lägre skatter. Vi bestämmer naturligtvis skatterna själva, men de har pratat om att Storbritannien ska bli ett skatteparadis. Det är en helt annan sak än att man bestämmer skatterna själv.

Min bedömning är att detta är välbalanserat och att vi inte skulle kunna få igenom detta om man skulle ta bort just denna mening.

När det gäller skillnaden mellan guidelines och direktiv är det så att stats- och regeringscheferna antar de övergripande riktlinjer som gäller. Sedan går man ned på mycket mer detaljerade direktiv i varje sakfråga: Vad innebär detta? Det är det som Europaministrarna kommer att göra i 27-formatet utifrån de guidelines som ska antas nu. Det kommer att vara väldigt mycket mer detaljerat och handla om hur man ska se på saker i den ena och den andra frågan och så vidare. I guidelines handlar det alltså om principerna och stats- och regeringscheferna och sedan är det ned till nitty-gritty till EU-ministrarna, för att uttrycka det klart.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

När det gäller beslutsprocessen i EU-27-kretsen framöver är det alltså förhandlingsdirektiv i en första vända. Jag förmodar att detta under processen också kan komma att bli mer detaljerat, ändras och sådana saker under tidens gång. Men som processen ser ut nu och som svaren från ministern var inledningsvis kommer detta alltså redan till nästa allmänna råd, senare i maj. Då kommer det också att förberedas här i nämnden just när det gäller förhandlingsdirektiv i sakfrågor med ministern som ansvarig.

Vill Ulrika Karlsson klargöra hur ni ser på detta nu när du har fått svar?

Anf. 47 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det var bra. Det var lite tydligare nu i svaret, och det är bra. Vi önskar lycka till i nästa steg och hoppas att Sverige går i framkant för att driva att vi kan göra två saker samtidigt och att vi måste skapa goda framtida relationer samtidigt som vi tittar på hur mycket UK ska betala och straffas för att de lämnar EU.

Vi ska sikta framåt och vara konstruktiva i detta och klara av göra två saker framtidigt. Sverige ska gå i framkant med att driva två parallella processer samtidigt; det vore bra.

Den andra frågan gäller punkt 20. Det är viktiga frågor, kärnfrågor och hjärtefrågor för EU. Men likväl är det innehåll och inte process. Det här är guidelines för processen, och därför tycker vi att det ska utelämnas, för det har inte med det här att göra. Detta är alltså guidelines för processen, och sedan får man återkomma till innehållet. Vi tror på en institutionell konkurrens och en skattekonkurrens i detta avseende.

Jag anmäler därför en avvikande mening som innebär att den sista meningen i punkt 20 stryks.

Anf. 48 Statsrådet ANN LINDE (S):

Det står i artikel 50 att det ska vara guidelines – inte för process. Jag vet alltså inte var Ulrika Karlsson har fått det här ifrån. Jag har sagt att det gäller för såväl process som principer och sak. Detta tycker vi är en väl avvägd balans.

Sedan kommer det att komma in i förhandlingarna och bli mer och mer av sak. Nu i början är det mer av process. Men när det gäller att det skulle stå att det bara är principer måste Ulrika Karlsson ha hittat på det själv, för det står inte i några texter. Det står inte i artikel 50, och det står inte i utträdesbrevet från Theresa May. Det står bara guidelines och vad de ska innehålla i både process och sak. Men nu är det mer av process eftersom det ska startas. Sedan kommer det mer och mer av sak allteftersom förhandlingarna kommer igång.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att ståndpunkterna är klara från alla parter. Frågorna i det här läget har inte varit uttömmande på området eftersom det är väldigt vitt, men de har varit uttömmande för dagens diskussion.

Jag konstaterar att det finns stöd i nämnden för den här redovisade inriktningen och att det finns en avvikande mening från Moderaterna specifikt när det gäller förhandlings-guidelines i punkt nr 20 om de sista två och en halva raderna med punkt efter ordet Union.

Med detta önskar vi Europaministern lycka till på allmänna rådet och hälsar dig välkommen tillbaka i dessa frågor vid ett flertal tillfällen, närmast redan i maj. Tack så mycket!

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänna frågor – sammanhållning	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	2
Anf. 7 HANS ROTHENBERG (M)	2
Anf. 8 TINA ACKETOFT (L)	2
Anf. 9 JOHNNY SKALIN (SD).....	3
Anf. 10 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 12 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	3
Anf. 13 ESKIL ERLANDSSON (C).....	4
Anf. 14 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 16 ESKIL ERLANDSSON (C).....	4
Anf. 17 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	4
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	4
§ 2 Allmänna frågor (art. 50).....	5
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 20 Statsrådet ANN LINDE (S).....	5
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 22 Statsrådet ANN LINDE (S).....	5
Anf. 23 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	5
Anf. 24 Statsrådet ANN LINDE (S).....	6
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 26 Statsrådet ANN LINDE (S).....	6
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 28 ESKIL ERLANDSSON (C).....	7
Anf. 29 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	8
Anf. 30 TINA ACKETOFT (L)	8
Anf. 31 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	8
Anf. 32 JENS HOLM (V)	9
Anf. 33 Statsrådet ANN LINDE (S).....	9
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 35 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	13
Anf. 36 TINA ACKETOFT (L)	14
Anf. 37 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	14
Anf. 38 JOHNNY SKALIN (SD).....	14
Anf. 39 JENS HOLM (V)	15
Anf. 40 Statsrådet ANN LINDE (S).....	16
Anf. 41 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	18
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 43 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	19
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 45 Statsrådet ANN LINDE (S).....	19

2016/17:33
21 april

Anf. 46	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 47	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	20
Anf. 48	Statsrådet ANN LINDE (S)	20
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	21